

RODINA
V PODKROVÍ

ICH TAJOMSTVÁ
SÚ SMRTIACE

LISA
JEWELLOVÁ

EDÍCIA
MIMO ZÁKONA

RODINA V PODKROVÍ

RODINA V PODKROVÍ

ICH TAJOMSTVÁ
SÚ SMRTIACE

LISA
JEWELLOVÁ

TATRAN

Z anglického originálu Lisa Jewell: THE FAMILY UPSTAIRS
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Arrow Books,
a part of the Penguin House Group, Londýn 2019,
preložila Zuzana Angelovičová.
Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2020 ako 5242. publikácia
a 25. zväzok edície Mimo Zákona.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Katarína Vilhanová

Jazyková redaktorka Adriana Oravcová

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačila CPI Moravia Books, Pohořelice.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2019 by Lisa Jewell
Translation © Zuzana Angelovičová 2020
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2020

ISBN 978-80-222-1108-6

Knihu s láskou a vdácností
venujem svojim čitateľom

Poznámka k postave Cerian Tahanyovej

Meno Cerian Tahanyová mi poskytla skutočná Cerian Tahanyová, ktorá bola tento rok jednou z výherkýň kampane Get in Character.

Popredná britská charitatívna organizácia CLIC Sargent pomáha deťom a mladým ľuďom s onkologickými ochoreniami. Jej cieľom je zmeniť zmýšľanie a postoje mladých ľudí, ktorým diagnostikujú rakovinu, aby sa dokázali s chorobou vyrovať. Sú presvedčení, že deti a mladí ľudia s touto diagnózou majú právo na najlepšiu dostupnú liečbu, starostlivosť a všemožnú podporu počas ochorenia i po jeho vyliečení. Kampaň Get in Character beží od roku 2014 a podporujú ju mnohí známi autori zo Spojeného kráľovstva.

Do dnešného dňa sa vyzbieralo viac ako štyridsaťtisíc libier.

Som veľmi rada, že som za tie roky mohla podporiť kampaň Get in Character a že sa v roku 2020 znova spustí na portáli eBay.

Viac informácií nájdete na www.clicsargent.org.uk.

Keby som tvrdil, že pred ich príchodom som mal normálne detstvo, klamal by som. Od normálnosti malo ďaleko, ale pripadalo mi tak, lebo nič iné som nepoznal. Až teraz, po desaťročiach skúseností, vidím, aké bolo zvláštne.

Keď prišli, mal som takmer jedenásť rokov a sestra deväť.

Bývali s nami viac ako päť rokov a všetko s nimi veľmi sternelo. So sestrou sme sa museli naučiť prežiť.

A keď som mal šesťnásť a moja sestra štrnásť, prišlo to bábätko.

I.

1

Libby zdvihne list z rohožky pred dverami a skúmavo ho obracia v rukách. Vyzerá formálne – smotanová obálka je kvalitná a jej obsah zrejme tvorí luxusný papier. V kolónke odosielateľ je názov a adresa právnickej firmy Smithkin Rudd & Royle Solicitors, Chelsea, Manor Street, SW3.

Vezme ju do kuchyne a kým napustí vodu do kanvice a pripraví šálku s čajovým vrecúškom, list ju trpezlivo čaká na stole. Takmer naisto vie, čo v nej je. Minulý mesiac dovŕšila dvadsaťpäť rokov. Obálku podvedome očakávala. Teraz si však nie je istá, či ju dokáže otvoriť.

Vezme mobil a zavolá mame.

„Mami, už prišiel ten list od správcov zvereneckého fondu.“

Na druhej strane linky je ticho. Predstaví si mamu, ako sedí v kuchyni v španielskej Dénii – snehobiela linka, zladené limetkovo zelené kuchynské doplnky, posuvné sklenené dvere na terasu s výhľadom na Stredozemné more. Mobil v puzdre ozdobenom ligotavými kamienkami, ktoré nazýva svojou *čačkou*, si plecom pridržiava pri uchu.

„Ach,“ ozve sa napokon mama. „Jasné. Božemôj. A už si ho otvorila?“

„Nie, ešte nie. Najprv si chcem vypiť čaj.“

„Chápem,“ povie mama. „Mám ostať na linke? Myslím, kým ho budeš čítať.“

„Ak môžeš, budem rada,“ prisvedčí Libby.

Trochu lapá po dychu, asi ako niekto, kto má práve v práci predniesť obchodnú prezentáciu alebo akoby vypila príliš silnú kávu. Vyberie čajové vrecúško a posadí sa. Prstami pohladí rožok obálky a nadýchne sa.

„Dobre teda,“ vraví mame, „idem na to. Otváram.“

Mama vie, čo sa v liste píše, alebo si to aspoň myslí – čo presne sa v správcovskom fonde nachádza, jej však nikdy nikto oficiálne neoznámil. Ako hovorievala, možno je to len čajová šálka a desať libier.

Libby si odkašle a prstom roztrhne obálku. Vytiahne list hrubého smotanového papiera a rýchlo ho prebehne očami:

Vážená Libby Louise Jonesová,

ako správca zvereneckého fondu Henryho a Martiny Lambocov, ktorý bol vytvorený 12. júla 1977, navrhujem, aby sa z neho vykonal výber na Vaše meno podľa priloženého rozpisu...

Odloží sprievodný list a berie do ruky priložené dokumenty.

„Tak ako?“ napäto sa spytuje mama.

„Čítam.“

Prebehne ho očami a zastaví sa pri nehnuteľnosti na ulici Cheyne Walk, číslo 19, poštové smerovacie číslo SW3. Predpokladá, že tam pred smrťou bývali jej biologickí rodičia. Vie, že žili vo veľkom dome v Chelsea, lenže myslela si, že je už dávno preč, vypratany a predaný. Keď si uvedomí, čo si práve prečítala, zmeravie.

„Ehm,“ začne.

„Čo?“

„Vyzerá to, že... Ale nie, to predsa nemôže byť pravda.“

„Čo?“

„Dom. Nechali mi ten dom.“

„Ten v Chelsea?“

„Áno,“ pritaká.

„Celý dom?“

„Zrejme áno.“ V sprievodnom liste sa píše, že nikto z ďalších menovaných vo zvereneckom fonde sa v stanovenom čase neprihlásil. Nemôže sa z toho spamätať.

„Prepána, veď ten predsa musí mať hodnotu...“

Libby sa zhlboka nadýchne. „To nemôže byť pravda,“ neverí, „musí to byť nejaká chyba.“

„Chod' za tými právnikmi,“ vraví matka. „Zavolaj im a dohodni si stretnutie. Zisti, či to nie je omyl.“

„A ak nie je? Čo ak je to pravda?“

„Zlatko,“ začne mama a Libby aj napriek kilometrom, ktoré ich delia, vidí jej úsmev, „potom sa z teba stane veľmi bohatá žena.“

Libby zloží a poobzerá sa po kuchyni. Ešte pred piatimi minútami si nemohla dovoliť iný byt, len tento v radovej zástavbe v odľahlej časti mestečka St. Albans. Spomenie si na domy a byty, ktoré si prezrela na internete, keď hľadala nové bývanie. Pri pohľade na ideálny byt – slnečnú terasu, kuchyňu s jedálňou, stanicu len na päť minút chôdze, staré vitrážové okná a zvuk zvonov katedrály spoza zelene – zadržala dych. Potom však zbadala cenu a hnevala sa na seba, že tomu vôbec dávala šancu.

Napokon zabudla na svoje predstavy a našla si byt blízko práce a neďaleko vlakovej stanice. Keď prekročila prah, nepocítila istotu, že tu chce bývať, srdce jej pri prehliadke s realitným maklérom nehovorilo vôbec nič. Aj tak si však vybudovala domov, na ktorý mohla byť hrdá, hoci sa pritom natrápila, lebo nič iné ako zariadenie z diskontu TK Maxx si nemohla dovoliť. Aspoň sa snažila vyberať si tie najlepšie veci. Teraz je vo svojom zle zrekonštruovanom jednoizbovom byte šťastná. Kúpila si ho, zútlulnila, patrí jej.

Lenže zrazu zrejme vlastní dom na najlukratívnejšej ulici v londýnskej štvrti Chelsea a jej byt jej pripadá ako zlý vtíp. Presne ako

všetko, čo pre ňu ešte pred piatimi minútami bolo dôležité – zvýšenie platu o 1 500 libier ročne, rozlúčka so slobodou v Barcelone, na ktorú si sporila šesť mesiacov, tiene na oči značky Mac, ktoré si minulý víkend kúpila ako odmenu za zvýšenie platu. Tiché vzrušenie, že môže aspoň na jednu sladko voňajúcu trblietavú chvíľu v obchodnom dome House of Fraser zabudnúť na svoj prísne strážený mesačný rozpočet, ľahkosť drobnej nákupnej tašky s logom Mac v ruke, nadšenie, keď si vkladala drobný čierny obal do svojej taštičky s mejkapom, keď si uvedomila, že jej naozaj patrí a že si ho možno naniesie na očné viečka v Barcelone. Skvelo pristane k šatám značky French Connection, ktoré dostala od mamy na Vianoce. Majú vložené čipkové diely a veľmi dlho po nich túžila. Pred piatimi minútami jej prinášali radosť do života vytúžené maličkosti, na ktoré si zarobila a našetrila. Nepodstatné taľafatky, ktoré vlastne v širšom kontexte neznamenajú vôbec nič, ale jej jednoduchý život obohatili o dostatok radosti, aby jej každé ráno stálo za to vstať z postele a ísť do práce, ktorá ju celkom bavila, ale nedá sa povedať, že by bola jej vysnívanou.

Teraz asi vlastní nehnuteľnosť v Chelsea a jej život nadobúda celkom iné rozmery.

Vloží list späť do drahej obálky a dopije čaj.

2

Nad Azúrovým pobrežím sa zbierajú búrkové mračná. Visia nad horizontom ako tmavé slivky a Lucy cíti ich ťarchu ešte aj v hlave. Jednu ruku si priloží na čelo a druhou položí dcérin prázdny tanier na chodník, aby mohol pes z neho vylízať zvyšky omáčky a kuraťa.

„Marco,“ osloví syna, „dojedz.“

„Ale ja nie som hladný,“ odvetí.

Lucy zacíti v spánkoch nával zlosti. Búrka sa blíži, už cíti, ako vlhkosť ochladzuje horúci vzduch. „Ale nič iné nebude,“ prehovorí hlasom, v ktorom cítiť snahu o stlmenie kriku. „Toto je posledné dnešné jedlo. Nemáme už peniaze. Nieže mi večer pred spaním povieš, že si hladný. Už bude neskoro. Tak to zjedz, prosím ťa.“

Marco pomaly pokrúti hlavou na protest, ale predsa len sa pustí do kuracieho rezňa. Lucy pozerá na jeho záplavu hustých gaštanových vlasov rastúcich v dvoch víroch. Pokúša sa spomenúť si, kedy si poslednýkrát umývali vlasy, ale nepamätá si.

Ozve sa Stella: „Mami, môžem si dať aj dezert?“

Lucy sa na ňu zhora pozrie. Stella má päť rokov a Lucy nikdy neurobila lepšiu chybu v živote. Mala by jej povedať nie, lebo na Marca je veľmi prísna. K jeho sestre by nemala byť o toľko láska-vejšia. Ale Stella je taká dobrá, poddajná a prispôsobivá. Ako by jej mohla odoprieť sladkosť?

„Keď Marco doje rezeň,“ rozhodne sa, „dáme si zmrzlinu, po-
delíme sa o jednu porciu.“

Voči Stelle to nie je spravodlivé, lebo dojedla už pred desiatimi
minútami a nemala by trpieť za to, že jej brat sa s jedlom vlečie. Jej
zmysel pre spravodlivosť sa však ešte nevyvinul, takže prikývne
a poženie ho: „Marco, švihni si s tým!“

Keď doje, Lucy vezme aj jeho tanier a položí ho na chodník pred
psa. Potom prinesú zmrzlinu – tri kopčeky v sklenej miske polia-
te horúcou čokoládovou polevou a pralínkovou posýpkou a ozdo-
bené palmou na paličke do miešaných nápojov.

Lucy znova zabolí hlava a skontroluje horizont. Mali by si urých-
lene nájsť nejaký úkryt. Požiada o účet a na tanierik položí pla-
tobnú kartu. Vyfuká do čítačky svoj pin kód, a keď si uvedomí, že
toto sú posledné peniaze, zadrží dych. Už nemajú nič.

Počká, kým Stella vylíže posledné zvyšky zmrzliny zo sklenej
misky, odviaže psa od nohy stola a pozbiera veci. Dve tašky podá
Marcovi a jednu Stelle.

„Kam ideme?“ spytuje sa Marco.

Hnedé oči má vážne a pohľad plný úzkosti.

Lucy si vzdychne. Pozrie smerom k starému mestu Nice a po-
tom k moru. Pozerá aj na psa, akoby jej mohol poradiť. On jej po-
hľad túžobne opätuje, akoby čakal na ďalší tanier, ktorý by mohol
vylízať. Môžu ísť len na jedno miesto, hoci je to asi posledné mies-
to, po ktorom túži. Ale prinúti sa do úsmevu.

„Už viem,“ oznámi, „poďme navštíviť Mémé!“

Marco zavrčí, ani Stella sa netvári príliš nadšene. Dobré si pa-
mätajú poslednú návštevu u Stellinej starej mamy. Samia bola ke-
dysi filmovou hviezdou v Alžírsku. Teraz má sedemdesiat, nevidí
na jedno oko a so svojou postihnutou dospelou dcérou býva v za-
nedbanom byte na siedmom poschodí bytovky v časti L'Ariane.
Muž jej zomrel, keď mala len päťdesiatpäť, a jediný syn, Stellin
otec, zmizol pred tromi rokmi a odvtedy sa neozval. Je nahnevá-
ná, plná bolesti a má na to právo. Lenže má strechu nad hlavou,

postel' a tečúcu vodu. Teda všetko, čo Lucy svojim deťom teraz nemôže ponúknuť.

„Len na jednu noc,“ uisťuje ich. „Na dnes. A zajtra vymyslím niečo iné, sľubujem.“

K Samiinmu bytu dorazia tesne predtým, ako sa rozprší a na rozpálenom chodníku sa rozprsknú drobné dažďové kvapky. Lucy cestou na siedme poschodie v počmáranom výťahu zacíti príšerný pach – cítiť z nich vlhké nevypraté oblečenie, masťné vlasy a príliš dlho obuté tenisky. Najhoršie zapácha pes so svojou hustou tvrdou srstou.

„Nemôžem,“ víta ich Samia pri dverách, ale dnu ich nevpustí. „Nedá sa. Mazie je chorá. Dnes tu musí spať opatrovatelka, nemáme miesto. Jednoducho nemáme.“

Zahrmí. Oblohu zaplaví jasné biele svetlo. Z neba sa leje prival dažďa. Lucy zúfalo hľadá na Samiu. „Nemáme kam ísť,“ začne.

„Viem,“ preruší ju Samia. „Viem, že nemáte. Stella tu môže ostať. Ale ty s chlapcom a so psom musíte ísť, mrzí ma to. Nájdite si niečo iné.“

Lucy cíti, ako sa jej Stella pritláča k nohe a telíčko sa jej chveje od znepokojenia. „Chcem ostať s tebou,“ zašeptá mame. „Nechcem tu byť sama.“

Lucy sa zohne a vezme ju za ruku. Oči má zelené ako jej otec a v tmavých vlasoch jej svietia orieškovo blondavé záblesky. Tvár má po dlhom a horúcom lete poriadne opálenú. Je to krásne dieťa, niekedy ich na ulici zastavia cudzí ľudia, len aby ju s údivom pochválili.

„Moja,“ začne, „budeš v suchu. Môžeš sa osprchovať a Mémé ti prečíta rozprávku...“

Samia pritaká. „Prečítam, tú, čo máš rada, tú o mesiaci.“

Stella sa znova pritlačí k Lucy. Lucy cíti, že jej dochádza trpezlivosť. Sama by dala čokoľvek, len aby sa mohla vyspať v posteli u Mémé a aby jej niekto prečítal rozprávku, aby sa mohla osprchovať a obliecť do čistej pyžamy.